



VARSTVO OKOLJA – NAŠA VSAKDANJA SKRB

Pločevina med rožami

Letošnje leto smo proglasili za leto varstva okolja in ustanovili odbore, komisije in druge organe, ki naj bi zaščitile človekovo delovno okolje in obvarovali naravo prekomernih onesnaževanj.

Kljub tem silnim naporom pa je vedno več ljudi, ki ugotavljajo, da je v naravi vedno več pločevine in plastike, odvrženih štedilnikov, hladilnikov in drugih že zastarelih gospodinjskih aparatov, sam zrak v Ljubljani pa zaradi tega ni hotel postati čistejši.

Vsako leto potrošimo veliko deviz za uvoz odpadkov, pa čeprav se doma z njimi srečujemo povsod, tudi tam, kamor ne spadajo. In vendar jih moramo uvažati. V Ljubljani smo sicer uspeli dvakrat letno zagotoviti odvoz različnih kosov nerabnega materiala, vendar še vedno nismo rešili problema odvrženih predmetov. V številnih mnogo bogatejših in razvitih državah poizkušajo odpadke snovi ponovno uporabiti v industriji, saj to pomeni ogromen ekonomski prihranek, predvsem pa prihranek na surovinah, ki jih je vsak dan na svetu manj. Pri nas pa, kot pijanci, mečemo steklenino v prepolne kante za smeti deloma zaradi tega, ker ni možnosti, da bi večina steklenic kamorkoli oddali deloma pa zaradi tega, ker naša industrija raje kupuje nove steklenice kot pere in ponovno uporablja stare. Le še redki proizvajalci dopuščajo možnost vračanja embalaže, v večini primerov, pa ob prodajni ceni

artikla moraš kupiti tudi ambalažo, pa čeprav ne veš potem kam bi z njo.

Veliko zasluge za to, da surovine kot so papir, steklo in kovine, ne moremo ponovno uporabiti za surovine, ima tudi »Snaga« in »Dinos«. Njuno medsebojno sodelovanje, ki bi bilo nujno, je sedaj zgolj naključje. Snaga, kot TOZD Komunalnega podjetja še vedno uporablja ozke in visoke kante za smeti, ki so drage, hitro se napolnijo in je z njimi dosti dela, pa nobene možnosti da bi sortirali odpadke. Verjetno bi bilo mnogo enostavnejše, če bi prešli na uporabo manjših kontejnerjev, posebno pred velikimi stanovanjskimi kompleksi, kjer bi lahko posamezni kontejner namenili za določeno vrsto odpadkov, tako, da bi že občani sami lahko sortirali odpadne snovi. Povsem je jasno, da kakih posebnih dobrih rezultatov ali ekonomskih uspehov v začetku s tem ne bi dosegli, vendar bi v daljšem razdobju bilo to družbeno zelo koristno. Morda bi veljalo proučiti tudi možnost stalne servisne službe za odvoz kosovnih odpadkov kot so neuporabni hladilniki in drugi gospodinjski aparati, pohištvo itd., ki sedaj leže ob kakem potoku, med rožami.

Le pisanje o slabem zraku in tarnanje, nad onesnaženjem nam ne bo prav nič pomagalo. Treba bo nekaj storiti in prav je, da bi se tega zavedali vsi, tudi tisti, ki o tej problematiki razpravljajo.

B. P.

ŠTUDENTSKI SERVIS OMOGOČA PRVO SEZNANJANJE Z BODOČIM POKLICEM

Študentje in delo

Prizadevamo si, da se sredstva za štipendiranje dijakov in študentov nenehno večajo, ni pa mogoče pričakovati, da bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju tudi zagotovljena prav za vse. Zato se iznajdljivi in za delo pripravljeni študentje zatekajo v Študentski servis v Ljubljani, v času poletnih počitnic pa še posebej.

Ceprav bi lahko navidezno rekli, da skrbi ta ustanova zgolj zato, da študentom omogoča razne občasne zaposlitve ob študiju, so prizadevanja veliko bolj usmerjena. Zadostuje že podatek, da je okoli 43 odstotkov študentov, ki so dobili zaposlitev s posredovanjem servisa delalo prav v stroki, za katero se izobražujejo. Tako smo pri drugem smotru, ki opravičuje obstoj takšne ustanove. Delovno angažiranje mladih med šolanjem je naš skupni interes, saj se tako še bolj pripravljajo na naloge, ki jih čakajo ob vstopu v združeno delo.

Med študenti, člani servisa, je največ tistih, ki izhajajo iz družin uslužbencev, sledijo otroci delav-

cev in otroci upokojevc, glede na to, kaj študirajo, pa je največ študentov ekonomske in filozofske fakultete.

Letošnjih podatkov o številu študentov in dijakov, ki so že delali v organizaciji študentskega servisa ni, znano pa je, da jih je bilo

lani 7000. Tu so všteti tudi dijaki srednjih šol, ki lahko delajo le v času poletnih počitnic.

Študentje so v lanskem letu zaslužili skupno več kot 37 milijonov (novih) dinarjev, drugače povedano, v poprečju 600 dinarjev na mesec.

T. P.



GOSPODARJENJE V PRVEM POLLETJU

(Pre)počasi se discipliniramo

Kljub nekaterim težavam je bilo gospodarjenje v letošnjem prvem polletju in tudi v lanskem letu na številnih področjih dobro.

V letošnjem letu se je pojavilo veliko več delovnih organizacij, ki so poslovale z izgubo kot kdajkoli prej. Čeprav je tak rezultat zaskrbljujoč pa ga lahko ocenjujemo le v sklopu celotnih gospodarskih gibanj, obenem pa se moramo zavedati, da je lanskoletni prehod na nov obračunski sistem pokazal številne napake in hibe gospodarstva, ki so bile do tedaj skrite zaradi finančnih operacij.

Potem ko je gospodarstvo v prvem polletju lani v proizvodnji zastalo, je bila druga polovica leta izredno živahna; gospodarska rast je bila zelo visoka. Taka gibanja so se nadaljevala tudi v pričetku letošnjega leta vendar pa še vedno ne smemo biti s tem zadovoljni. Vse premalo se v gospodarstvu uveljavljajo kvalitetni dejavniki razvoja, to je boljše izraba proizvodnih zmogljivosti, sodobnejša organizacija dela, večja izraba znana in modernizacija. Še vedno

prehitro naraščajo administrativna opravila, pa tudi v kadrovske politiki imajo profili z družbenoslovno in splošno izobrazbo marsikdaj prednost pred tistimi s tehnično izobrazbo. Čeprav se je produktivnost, ki je pravzaprav najkvalitetnejši dejavnik razvoja, povečala, s tem ne moremo biti zadovoljni, ker je to posledica večjega povpraševanja in ne boljše organizacije dela oz. tehnološko tehnične opremljenosti gospodarstva.

Ceprav se rast industrijske proizvodnje v zadnjih mesecih postopno umirja, bomo, vsaj tako lahko sklepamo, presegli predvideno gospodarsko rast. Tako bo v prvih dveh letih izvajanja srednjeročnega plana, kljub nizki rasti v letu 1976, dosežena okoli 5 do 5,5-odstotna rast celotnega družbenega proizvoda, kar je le nekaj manj od planirane poprečne letne gospodarske rasti za celotno plansko obdobje.

Ena izmed osnovnih nalog je ustreznejše nagrajevanje po delu, v skladu z določili zakona o združenem delu. Bližnje preteklo obdobje kaže, da so nekatere delovne organizacije pričele bolj spoštovati uravnilovko, kot nagrajevanje dela, v celoti pa so se osebni dohodki marsikdaj gibali skladno z naraščajočimi življenjskimi stroški, ne pa s povečano produktivnostjo oz. rezultati dela. Na podlagi analize je jasno, da je prav oblikovanje meril za nagrajevanje po delu ena izmed najosnovnejših nalog, če želimo povečati gospodarsko rast in produktivnost.

V lanskem letu smo dosegli do-

bre rezultate pri urejanju finančnih tokov družbene reprodukcije in zmanjševanju medsebojne zadolženosti. Ti rezultati za dosledno izpolnjevanje plačilnih obveznosti pa se utegnejo omajati, če bomo dopustili, da bi narastel obseg neplačane realizacije. V prvem tromesečju letos so se že pojavili nekateri problemi neizvajanja določil tega zakona.

Tudi razmerja v zunanjetrgovinski menjavi, ki je bila lani obvezna, se zaostrejejo. Združeno delo si v manjši meri prizadeva za povečanje izvoza, medtem, ko se uvoz ponovno povečuje. Prav zaradi tega bo nujno potrebno urediti oblikovanje samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino, in preko tega pospešiti izvoz in racionalizirati uvoz.

Delitev družbenega proizvoda še ni v skladu s predvidevanji družbenega plana posebno, ker se zmanjšuje akumulativna in reproduktivna sposobnost gospodarstva. Zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb lahko poteka le v okviru ustvarjenega dohodka. Ne dvomno smo dosegli uspehe pri uveljavljanju svobodne menjave dela na osnovi zakona o združenem delu, vendar pa moramo doseči tudi hitrejšo dogovarjanje osnov za vsa področja samoupravnega združevanja sredstev.

Novi odnosi in pogoji gospodarjenja, ki ne dopuščajo prikrivanja dejanskega stanja, so posamezne delovne organizacije postavile pred resnico. Večina delovnih organizacij, ki so lansko leto zaključile z izgubo, je letos sprejelo sanacijske programe, ki so kvalitetni in zagotavljajo nadaljnji uspešni razvoj, so pa tudi primeri, pri katerih se postavlja umestno vprašanje stečaja. Slednje so predvsem delovne organizacije, ki že vrsto let poslujejo z izgubami in ki bi za svojo sanacijo zahtevala veliko sredstev in dela. Zaradi takega položaja vsi dejavniki v republiki združujejo sile, da bi našli optimalne rešitve, ki pa morajo vsekakor biti ekonomsko upravičeni. Kako smo torej gospodarili v prvem polletju letos in lani? Kljub problemom, ki so se pokazali, je bilo veliko storjenega in smo z rezultati lahko vsaj delno zadovoljni, saj smo se lotili problemov, s katerimi bi se prej ko slej morali srečati. Ob tem je treba poudariti, da se poprečna gospodarska rast približuje, kljub relativno nizki poprečni rasti v lanskem letu, planirani, da smo rešili številne probleme na področju finančnih tokov, postavili temelje za svobodno menjavo dela, ki je že tudi zaživela ter dosegli še vrsto drugih pozitivnih rezultatov.

B. P.

DOGOVORI/3